

LÁ THƯ MỤC VỤ

Quý vị nào chưa nếm mùi tù tội có thể nghĩ rằng trong cái xã hội thu nhỏ của nhà tù chắc là mọi người đều bình đẳng và đoàn kết lắm, không phải vậy đâu ! Và vì cái ‘bề ngoài’ của ai cũng thế như ai, nên chắc không ai nhìn bên ngoài mà xét đoán bên trong của người khác, thưa : Vị nào nghĩ như thế là làm to đấy ! Thế giới mà chúng ta đang sống hôm nay quá chú trọng đến dáng vẻ bề ngoài thế nào, thì trong cái xã hội thu nhỏ của nhà tù, các tù nhân cũng phô trương vẻ bề ngoài để che giấu cái bên trong y như ngoài đời vậy.

Trong tù cũng như ngoài xã hội của cái gọi là ‘thiên đường cộng sản’, mỗi người đều phải sắm cho mình hai ‘con người’ khác nhau. Một ‘con người’ của xã hội để trưng ra cho người khác thấy, và một ‘con người’ của chính mình mà mỗi lần quay về với nội tâm là chính chủ nhân sẽ xem thấy. Phải nhìn nhận một điều là chủ nghĩa cộng sản đã rất thành công trên phương diện tàn phá cái ‘con người’ nội tâm ấy, khiến càng sống lâu trong cái thiên đường ấy, ‘con người’ bên trong càng bị huỷ hoại thế thảm, hậu quả là : cái ‘thiện’ phải rút lui nhường chỗ cho cái ‘ác’, chân lý phải chào thua gian tà, chí nhân phải đầu hàng cường bạo...Bởi thế, suốt thời gian ngồi trong tù, chính tôi đã chứng kiến những con người bề ngoài rất đạo mạo nhưng bề trong rất gian manh thủ đoạn, hành xử với tha nhân một cách vô cảm, vô đạo, vô lương và vô nhân tính. Nhưng an ủi thay, tôi cũng đã tìm thấy những nhân cách tuyệt vời dù bề ngoài trông có vẻ hung tợn và lưu manh.

Năm 1980 ở trại A 20 Xuân Phước, trong đội nông nghiệp của tôi có một người tù tên L.K.X tuổi trạc bốn mươi, da ngăm ngăm đen, môi chì, mắt lươn, suốt ngày lầm lì rất ít khi nghe anh nói. Tôi được biết anh có một kiosk bán máy chụp hình ở đường Nguyễn Huệ, cuộc sống phong lưu và mang dáng dấp một tay anh chị (vì tôi nhìn thấy những vết chàm xăm trên hai cánh tay anh). Anh nhận bản án mười năm không biết vì tội gì, cũng không ai biết gì về gia cảnh anh ra sao bởi lẽ anh không kết bạn và không nói bất cứ chuyện gì với ai. Với cái dáng vẻ bề ngoài không mấy gây thiện cảm ấy nên anh L.K.X là một người tù cô đơn .

Chiều ngày 24 tháng Chạp năm 1980, toàn đội đang gặt lúa ở miêng ruộng phía sau lò gạch thì một sự việc xảy ra. Mấy người coi tù, dù là vô thần nhưng cũng kháo với nhau ‘*hôm nay cho chúng nó về sớm vì lễ lớn*’ (thật ra chính những tên coi tù - toàn là thanh niên hai mươi mấy tuổi - cũng muốn kéo nhau ra ấp Gò Thánh Giá, một xóm đạo cách trại không xa để trêu đám con gái nhà đạo mặc áo dài đi dự lễ Giáng Sinh, như lời họ bàn tán với nhau). Tên quản giáo Hùng nói với anh đội trưởng ‘*Các anh gặt xong ba sào lúa như chỉ tiêu đề ra, xong lúc nào thì về nghỉ lúc đó*’. Cả đội đã cố gắng làm xong thật sớm, nhưng vì sự có mặt của phân trại trưởng là đại úy Bôi đang thanh tra trong lò gạch nên tên Hùng sợ bị mất điểm, ra lệnh cho đội tiếp tục gặt lúa thêm. Anh đội trưởng nói thẳng với tên quản giáo Hùng ‘*Cán bộ không giữ lời hứa, tôi cho cả đội nghỉ, cán bộ đến mà bảo anh em xuống gặt!*’ Quá tức giận, tên Hùng kêu hai vệ binh trói anh đội trưởng vào gốc dừa trên bờ ruộng, tập hợp cả đội lại chứng kiến việc xử lý một tù nhân dám chống lại hắn.

Cách làm thông thường mà cộng sản hay dùng là ‘đấu tố’. Tên Hùng kêu mời những người vốn không thích, hay đã từng có xích mích, tranh chấp hoặc hiểu lầm với anh đội trưởng sẽ lên tiếng tố cáo trước. Rồi dựa vào đó mà hấn ra tay : cho vào kỷ luật (cùm tay cùm chân trong xà lim, bớt tiêu chuẩn ăn, cắt viết thư cho gia đình...) hoặc : cho hai vệ binh nện một trận như tử cho bỏ ghét vì cái tội dám chống lại hắn. Nhưng cả đội im lặng, không ai lên tiếng tố cáo. Thấy không ai tố cáo, tên Hùng càng tức giận hơn đi thật nhanh về phía ‘con môi’ để đám đá, lúc hắn đi ngang chỗ L.K.X ngồi thì bất thành linh anh đứng bật dậy và hô thật to (vừa là để tỏ ra tuân hành nội quy vừa là để báo động cho các đội khác biết sự việc) ‘*Báo cáo cán bộ, tôi có ý kiến : Hùm chết để da, người chết để tiếng. Anh đội trưởng không làm gì sai phạm, tôi tự nguyện đi kỷ luật với anh ấy. Báo cáo hết.*’ Cái bề ngoài hung tợn và giang hồ của anh L.K.X đã khiến tên Hùng khựng lại. Tiếp theo là ý kiến của linh mục Vàng và một bác cao niên, nên tên Hùng chỉ cách chức anh đội trưởng thôi.

Theo tôi, hình như người tù L.K.X đã dùng cái bề ngoài rất hình sự để che bớt cái dưng cảm và nhân ái bên trong, thật đáng ngưỡng mộ. Trái lại, nhiều người lại dùng cái bề ngoài rất đạo hạnh để phô trương cái bên trong rỗng tuếch của họ, Đức Giêsu lên án những hạng người này. Chúng ta không thể nên thánh hay hạnh phúc thực sự nếu như chúng ta chỉ giả vờ mang chiếc mặt nạ nguy trang bên ngoài hầu che đậy những đạo đức giả hoặc những ‘việc thánh thiện cốt để được khen’. Những hành vi giả hình ấy có thể qua mặt người đời, nhưng Thiên Chúa thì thấy rõ mọi sự che giấu bên trong, làm sao qua mặt Ngài được ? Vậy hãy cố gắng trau dồi cái bên trong trước đã, rồi ánh sáng tốt lành từ bên trong sẽ tự động chiếu tỏa ra bên ngoài.

Linh mục Phạm Quang Hồng